

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2012. május 9.

TÖRTÉNELEM
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA
2012. május 9. 8:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Csak annyi válaszleletet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásakor tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Használja minden feladat megoldásához a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt! A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásakor az alábbi munkamenetet javasoljuk:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja föl a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve piszkozatot!
6. Tárja föl a probléma előzményeit, okait, következményeit!
7. Fogalmazzon meg feltételezéseket, magyarázatokat!
8. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit (pl. nevek, évszámok), nézőpontját, véleményét!
9. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
10. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszék javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége.

Eredményes munkát kívánunk!

I. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókori Róma történetével kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a köztársaság kori Rómára vonatkozó források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „Hárman barátságot kötöttek és azt esküvel is megpecsételték, majd az állam ügyeit mind maguk intézték.” (*Cassius Dio*)

B) „Galliát meghódító hadjárataiban [...] éppen olyan jó katonának és elismerten tehetséges hadvezérnek bizonyult, akár kora legnagyobb hadvezérei.” (*Plutarkhosz*)

C) „[...] bevonult Rómába, felszólította a senatorokat, hogy a haza nevében segítsék meg, majd megtámadta Pompeius legerősebb csapatait, [...] átkelt Macedoniába, és ott négy hónapig tartó ostrom után a pharsalosi csatában végleges győzelmet aratott.” (*Suetonius*)

D) „A személyes biztonság megőrzésére a legjobb eszköznek a nép rokonszenvét tartotta. Ezért ünnepekkel és ingyengabona-osztással [...] a nép kegyét kereste. Katonái részére pedig új telepes városokat alapított.” (*Plutarkhosz*)

a) A fenti forrásrészletek egy történelmi személyiség pályafutásának fontos állomásait jelenítik meg. Nevezze meg ezt a személyt!

.....

b) Melyik fogalmat írja körül az A) jelű forrás?

c) Mi volt az a Marius nevéhez köthető, hadsereget érintő reform, amely elősegítette, hogy a hadvezérek fontos szerepet töltsenek be a politikai életben?

.....

d) Hogyan folytatódik az alábbi mondat? Karikázza be a helyes folytatás sorszámát!

A hadvezérek versengése a Kr. e. I. században...

1. a köztársasági rend megszilárdulását idézte elő.
2. polgárháborús helyzetet teremtett.
3. hozzájárult a Római Birodalom kettészakadásához.
4. a Nyugat-római Birodalom bukásához vezetett.

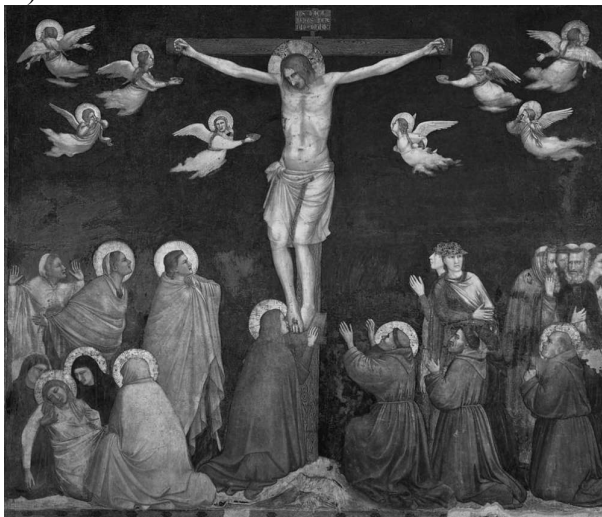
4 pont	
--------	--

2. A feladat a világ jelentős vallásaihoz kapcsolódik.

Írja a táblázatba az egyes vallásokhoz tartozó állítás sorszámát és kép betűjelét! Egy valláshoz egy állítás és egy kép tartozik. Egy sorszámot és egy betűjelet nem kell beírnia a táblázatba. (Elemenként 0,5 pont.)

1. Elsősorban Indiában elterjedt többistenhitű összetett vallási rendszer.
2. A Földközi-tenger medencéjében az ókorban jelentős szerepet játszó többistenhit.
3. A Római Birodalom területén nem sokkal időszámításunk kezdete után keletkezett vallás.
4. A zsidó és a keresztény hagyományokra is építő egyistenhit.
5. Az ókori Közel-Keleten, több mint háromezer évvel ezelőtt született vallás.
6. Dél- és Kelet-Ázsia számos vidékén elterjedt vallás, amelynek alapítója a hagyomány szerint egy kis indiai állam uralkodójának fia volt.

A)

B)

C)

D)

E)

F)

Vallás:	a)	b)	c)	d)	e)
	buddhizmus	hinduizmus	iszlám vallás	kereszténység	zsidó vallás
Az állítás száma:					
A kép betűjele:					

5 pont

3. A feladat a középkori magyar városfejlődéssel kapcsolatos. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével!

„A kereskedelem a legnagyobb szerepet játszotta Kassa jelentőségének növekvésében és lakossága szaporodásában. A Kassa fölött hirtelen emelkedő hegységben már nem járhattak szekereikkel az alföldiek; a hegyvidékiek meg itt érthették legkönnyebben a Tisza mellől, a Hernád-völgy vonalán jövő vásáros népet, melynek nyers áruira, gabonájára, borára szükségük volt.” (Borovszky Samu, történész)

„Károly Róbert 1327–1328-ban a csehországi Kuttenbergből behívott telepeseikkel alapította meg kuttenbergi jog szerint Körmöcbánya városát. E csehországi [német] telepések voltak a garasok első verői. [...] Körmöcbánya alapítása és az alsó-magyarországi bányavidék központjává emelése mutatják az aranybányászat jelentőségének emelkedését.” (Hóman Bálint, történész)

„Budapest területén a legkorábban a Duna bal partján, Pesten indult meg a városi fejlődés. A települést a XI. században már révátkelőhelyként említették. [...] Rogerius feljegyzésében a tatárjárás idején Pest nagy és igen gazdag német helységeként szerepel. [...] A XIII. század második felében Pest, a gyorsan fejlődő Budával szemben függő helyzetbe került. Csupán Zsigmond király uralkodása alatt nyerte vissza a közigazgatási függetlenségét. 1413-tól maga választotta bíróját, esküdttjeinek száma pedig elérte a hatot.” (A Budapesti Történelmi Múzeum ismertetője)

a) Említsen meg a források alapján két természetföldrajzi tényezőt, amely elősegítette egy-egy város kialakulását vagy fejlődését! (Elemenként 1 pont.)

.....

.....

b) Milyen etnikai sajátossága volt a középkori magyar városi társadalomnak? (1 pont)

.....

c) Melyik területen helyezkedett el a legtöbb város a XIV–XV. században az alábbiak közül? Karikázza be a helyes válasz sorszámát! (1 pont)

1. Felvidék

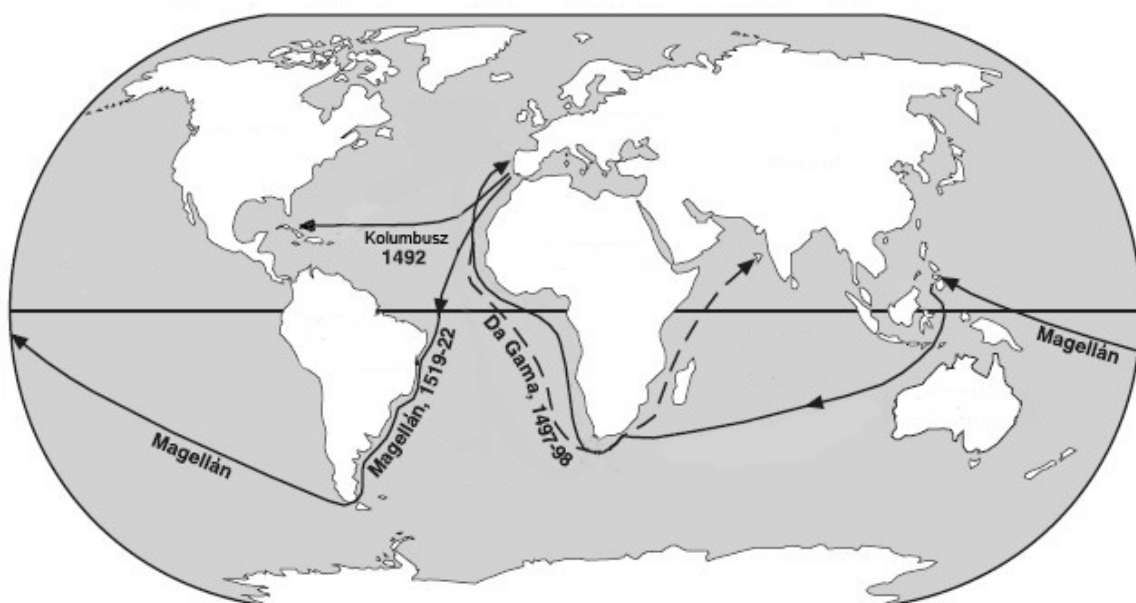
2. Duna-Tisza köze

3. Dél-Dunántúl

4 pont	
--------	--

4. A feladat a nagy földrajzi felfedezésekkel kapcsolatos.

A térképen szereplő földrajzi felfedezők közül melyikre igazak az állítások? Írjon X jelet a táblázat megfelelő oszlopaiba! Egy sorban több X jel is szerepelhet. (Soranként 1 pont.)

Állítás	Da Gama	Kolumbusz	Magellán	egyik sem
a) Útja során meg akarta találni az Indiába vezető tengeri utat.				
b) Spanyol szolgálatban indult útjára.				
c) Útja az angol gyarmatosítás kezdetét jelentette.				
d) Egyik hajójának sikeres útja beigazolta azt a feltételezést, hogy a Föld gömb alakú.				

4 pont	
--------	--

5. A feladat Mária Terézia reformjaival kapcsolatos.

Az alábbi táblázatok azt mutatják, hogy egy egésztelkes jobbágy milyen földeket használt és milyen fontosabb adókkal, járadékokkal tartozott a földesúrnak az úrbéri rendelet értelmében. Írja be a táblázatok kipontozott helyeire a megfelelő kifejezéseket! A felsoroltak közül válasszon! Három kifejezést nem kell beírnia. (Elemenként 1 pont.)

Kifejezések: hűbértartok, legelő, kilenced, regálé, robot, szántó, tized

Egy egésztelkes jobbágnak használatra járó földek	
A föld típusa	A föld mérete, illetve a használat módja
belső telek (házhellyel)	1 hold*
a)	24–40 hold*
Rét	6–22 kaszás**
b)	közös használat a földesúrral

* 1 hold = 1600 négyszögöl = kb. 5755 m²

**1 kaszás = 800-1000 négyszögöl = kb. 2878-3597 m²

Egy egésztelkes jobbágy legfontosabb terhei, amelyekkel a <u>földesúrnak</u> tartozott	
A jobbágyteher neve	A jobbágyteher (maximális) mértéke
c)	munkajáradék: heti egy nap ígás vagy két nap gyalog
cenzus (pénzjáradék)	évi egy forint
d)	az összes termény tíz százaléka

4 pont	
--------	--

6. A feladat az ipari forradalmakkal kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat az adatok és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

1. táblázat:

Az európai országok részesedése (%-ban) gazdasági ágazatonként 1820 körül (Európa = 100%)*			
Ágazatok	Nagy-Britannia	Franciaország	Többi állam
Feketeszén-termelés	88	4	8
Nyersvastermelés	24	27	49
Gyapotfelhasználás	60	24	16

* Oroszország nélkül

2. táblázat:

Az európai országok részesedése (%-ban) gazdasági ágazonként 1913-ban (Európa = 100%)*				
Ágazatok	Nagy-Britannia	Franciaország	Németország	Többi állam
Feketeszén-termelés	52	7	34	7
Nyersvastermelés	25	13	40	22
Acélgyártás	20	12	46	22
Gépgyártás	27	5	48	20
Vegyipari termelés	19	14	41	26
Gyapotfelhasználás	43	11	19	27

* Oroszország nélkül

a) Melyik időszakra igaz a következő állítás? Karikázza be a helyes válasz sorszámát!

Az ipari forradalmak korában legfontosabbnak számító energiahordozó kitermelésében a táblázatokban szereplő nagyhatalmak nagyjából egyenlő arányban vettek részt.

1. Az első ipari forradalom korára.
2. A második ipari forradalom korára.
3. Mindkettőre.
4. Egyikre sem.

b) Nevezze meg a táblázatokban szereplő ágazatok közül azt, amelyikre igaz a következő állítás!

Nagy-Britannia elsősorban a gyarmatairól – főként Indiából – érkező nyersanyagok köszönhetően tudta megőrizni vezető szerepét ebben az ágazatban.

Az ágazat neve:

c) Nevezze meg azt az országot, amelyikre igaz a következő állítás!

Az első világháború előestéjén a legtöbb nehézipari ágazatban vezető szerepet töltött be Európában.

Az ország neve:

3 pont

7. A feladat az 1848/49-es forradalomhoz és szabadságharchoz kapcsolódik. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei alapján!**a) Írja a forrásrészletek alá annak a településnek a nevét, ahol a leírt események zajlottak! (Elemenként 1 pont.)**

1. „Az ítéletek szigorúsága leírhatatlan izgatottságot keltett. A tábornokok feleségei, gyermekei, hozzátartozói mind ide gyülekeztek. [...] Damjanichné elájult, mikor férje halálos ítéletét közölték vele. [...] Ki volt tűzve a kivégzés ideje, [...] Howiger várparancsnok ennél fogva megengedte, hogy a foglyoktól hozzátartozóik elbúcsúzzanak.” (Tolnai Világtörténelme)

2. „A szakadó eső dacára mintegy 10 000 ember gyűlt a múzeum elé, honnan közhatalózat szerint a városházához mentünk, hogy a tizenkét pontot magokénak vallják a polgárok is, és velünk egyesüljenek.” (Részlet Petőfi Sándor naplójából)

3. „29-én az előőrsök reggeli jelentései [...] ellenséges támadást sejtetnek. A hadtest reggel [...] száll fegyverbe, s elfoglalja harci állását. Móga altábornagy jónak látja egy parlamentert [tárgyaló küldöttet] a horvát táborba küldeni [Jellasicshoz] megtudakolandó, hogy gróf Batthyány Lajos [...] elhagyta-e már a horvát tábort, avagy ott fogolyként kezelik? [...] A szélső jobbszárnyon vezénylő [...] nemzetőr ezredes [...] a székesfehérvári szőlők előtt az ellenséges elővédre akadt.” (Hadműveleti naplórészlet)

b) Tegye időrendbe az a) feladatrész eseményeit! A források sorszámát írja a téglalapokba! Kezdje a legkorábbival! (1 pont)

--	--	--

4 pont	
--------	--

8) A feladat az 1929–33-as nagy gazdasági világválsághoz kapcsolódik. Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

a) A válság mely jelenségei kapcsolhatóak a képekhez? Válassza ki a felsoroltak közül a megfelelőt! Minden képhez csak egy elem kapcsolható, három jelenség kimarad.

Gazdasági és társadalmi jelenségek:

bankzárlat, a reklámpiac összeomlása, a bankok iránti bizalom erősödése, az ipari termelés visszaesése, túltermelés, munkanélküliség

1. Karikatúra a válság idejéből (milk = tej)

2.

Korabeli fotó a Millbury Takarékbankról

3.

Korabeli fotó (job = állás)

b) Nevezze meg, kit ábrázol az alábbi karikatúra!

A hivatalban lévő amerikai elnök a Vanity Fair magazin címlapján, 1934

c) Fogalmazza meg röviden a karikatúra mondanivalóját!

.....

.....

5 pont

9. A feladat a trianoni béke társadalmi következményeivel kapcsolatos.
Rendelje a forrásokhoz a leginkább hozzájuk illő állítást! (Elemenként 1 pont.)

1.

Revíziós plakát

2.

Vagonlakók, korabeli fotó

3. „Évégre az állam mindennemű iskolában gondoskodik mindkét nembeli tanulóifjúság rendszeres testneveléséről, a főiskolák körében pedig ezt minden hallgató számára lehetővé teszi, szervezi az iskolát elhagyó ifjúság testnevelését oly módon, hogy ebben 21-ik életévének betöltéséig a nemzetnek minden férfitagja kötelezően részt vegyen, támogatja azokat a társadalmi alakulatokat, melyek testneveléssel komolyan foglalkoznak s működésük nemzeti irányával a támogatást megérdemlik.” (Részlet az 1921. évi LIII. törvénycikkből)

Állítások:

- A magyar társadalom többé nem kíván részt venni olyan háborúban, amely területi veszteséggel jár.
- A rendszeres testmozgás elrendelése a trianoni trauma feldolgozását célzó intézkedés.
- A békét követően sok menekült érkezett a trianoni Magyarországra.
- A társadalom nem fogadja el a veszteségeket és a területek visszaszerzésére törekszik.
- A testnevelés szorgalmazása a katonai szolgálatra alkalmas ifjúság nevelését célozta.
- A béke után a vasúti kocsik jelentős része az új határon túli területeken maradt.

Forrás sorszama	Állítás betűjele
1.	
2.	
3.	

3 pont

10. A feladat a Rákosi- és a Kádár-korszak életviszonyaival kapcsolatos.

Döntse el a következő viccekről és plakátokról, hogy a Rákosi- vagy a Kádár-korszakra vonatkoznak! Írja betűjeleiket a táblázat megfelelő helyére! (Elemenként 0,5 pont.)

A) - Hányféle sör van Magyarországon?

- Háromféle: világos sör, barna sör és munkásör.

B) Késő éjjel rémisztő dörömbölés egy pesti bérlakás ajtaján, az alvó férfi felriad, ijedten kisiet az előszobába, reszkető hangon kérdi:

- Ki az?...

- A Halál!

A férfi megkönnyebbülve suttogja: - Hála Istennek, már azt hittem, az ÁVH!

C) Hárman ülnek egy sötét cellában, és kérdezik egymástól, hogy ki miért van itt.

- Én azért vagyok itt, mert szidtam Rajk Lászlót! - kezdi az első.

- Én azért, mert dicsértem Rajk Lászlót! - válaszolja a második.

- És te miért ülsz? - kérdik a harmadikat, mire az csendben így válaszol:

- Én vagyok Rajk László.

D) A Ludas Matyi című vicclap címoldala

E) Korabeli plakát

F) Korabeli plakát

Rákosi-korszak:	
Kádár-korszak:	

3 pont	
--------	--

11. A feladat az Európai Unió intézményeivel kapcsolatos.

Az Európai Unió mely intézményeire vonatkoznak az alábbi meghatározások? Válassza ki a felsoroltak közül a megfelelőt! (Elemenként 1 pont.)

Intézmények:

Európai Főtitkárság, Európai Unió Tanácsa, Európai Kormány, Európai Parlament, Európa Tanács, Európai Bizottság, Európai Bíróság

a) Az Európai Unió egyetlen közvetlenül megválasztott testülete. E testület tagjainak feladata, hogy az uniós polgárokat képviseljék. Az Európai Unió 27 tagállamának választói ötévente választják meg e testület tagjait 500 millió polgár képviselőjére. Munkáját a szakbizottságok rendszerének keretében szervezi meg.

.....

b) Az Európai Unió egyik legfontosabb intézménye. Az EU egészének érdekeit képviseli. Új európai jogszabályokra vonatkozó javaslatokat szövegez. Az uniós politikák végrehajtásával és az uniós források elköltésével kapcsolatos mindennapi feladatokat irányítja. Tagjai az egyes uniós tagállamokból kinevezett személyek, akik ötéves hivatali idejük alatt az elnök által meghatározott, saját szakpolitikai területért felelősek.

.....

c) Ennek az intézménynek a keretében az egyes uniós országok miniszterei üléseznek jogszabályok elfogadása és a szakpolitikák összehangolása céljából. Az EU legfőbb döntéshozó szerve, elsődleges, de nem kizárólagos jogalkotó. Nincsenek állandó tagjai, értekezletein egy-egy miniszter képviseli az Unió minden egyes kormányát. Az, hogy melyik miniszter, az a napirenden lévő témától függ. A testület elnöki tisztét félévente más ország tölti be.

.....

3 pont	
--------	--

12. A feladat az 1990 utáni Magyarországhoz, a helyi önkormányzatokhoz kapcsolódik. Döntse el a forrás és ismeretei alapján az alábbi állításokról, hogy igazak vagy hamisak! Tegyen „X”- jelet a megfelelő oszlopba! (Elemenként 0,5 pont.)

„12. § (1) A képviselő-testület szükség szerint, a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott számú, de évente legalább hat ülést tart. Az ülést össze kell hívni a települési képviselők egynegyedének vagy a képviselő-testület bizottságának az indítványára.

(2) A képviselő-testület elnöke a polgármester, aki összehívja és vezeti a képviselő-testület ülését.

(3) A képviselő-testület ülése nyilvános.

(4) A képviselő-testület

a) zárt ülést tart választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízatás adása, illetőleg visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása, fegyelmi büntetés kiszabása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor, ha az érintett a nyilvános tárgyalásba nem egyezik bele; továbbá önkormányzati, hatósági, összeférhetlenségi és kizárólagos ügy, valamint vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárás tárgyalásakor;

b) zárt ülést rendelhet el a vagyonával való rendelkezés és az általa kiírt pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás üzleti érdeket sértene.

30. § A képviselő-testület az alakuló ülését a választást követő tizenöt napon belül tartja meg. Az alakuló ülést a legidősebb települési képviselő, mint korelnök vezeti.

32. § A polgármester tagja a képviselő-testületnek, a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából települési képviselőnek tekintendő. A polgármester a megválasztását követően esküt tesz a képviselő-testület előtt.

33. § A polgármester tekintetében a képviselő-testület gyakorolja a munkáltatói jogokat, munkabérét a jogszabály keretei között határozza meg. A polgármester az államigazgatási tevékenységéért a közszolgálati szabályok szerint felelős.”

(Részletek a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényből)

Állítás	Igaz	Hamis
a) A polgármester megválasztása után esküt tesz a parlament előtt.		
b) A helyi önkormányzat a település irányítását látja el.		
c) A képviselő-testület alakuló ülését a korábbi polgármester vezeti.		
d) A törvény a rendszerváltás ötödik évfordulóján született.		
e) A képviselő-testület minden ülésének nyilvánosnak kell lennie.		
f) A polgármester fizetését a képviselő-testület állapítja meg.		

3 pont	
--------	--

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.
Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

egy, az **egyetemes** történelemre vonatkozó feladat,
kettő, a **magyar történelemre** vonatkozó, egy **rövid** és egy **hosszú**,
különböző korszakokra vonatkozó feladat.

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	A levantei kereskedelem	rövid
	14.	Az ENSZ	rövid
Magyar történelem	15.	IV. Béla intézkedései a tatárjárás után	rövid
	16.	Magyarország három részre szakadása	hosszú
	17.	A nemzeti eszme és a reformkori kultúra	rövid
	18.	A kiegyezés	hosszú
	19.	A bethleni konszolidáció	rövid
	20.	Kisebbségek Magyarországon	hosszú

Segítségül megadjuk a helyesen kiválasztott feladatok sorszámainak lehetséges kombinációit.

Jelöljön meg egy oszlopot az alábbi táblázatból!

Karikázza be a választott oszlop betűjelét!

Feladattípus	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
rövid	13.	13.	13.	13.	13.	13.	14.	14.	14.	14.	14.	14.
rövid	15.	15.	17.	17.	19.	19.	15.	15.	17.	17.	19.	19.
hosszú	18.	20.	16.	20.	16.	18.	18.	20.	16.	20.	16.	18.

Csak a szabályok szerint kiválasztott feladatok értékelhetők! A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki**, a többit hagyja üresen!

A feladatok kidolgozása előtt tanulmányozza a 2. oldalon található útmutatót!

A válaszok elkészítése során fogalmazvány (piszkozat) készíthető!

13. A feladat a középkori kereskedelemhez kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével a levantei kereskedelem legfontosabb jellemzőit! Válaszában röviden térjen ki a levantei kereskedelem jelentőségére! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Látták önök, hogy hajózásunk 3 ezer 10–200 amfora* terhelésű hajóból áll, melyeken 17 ezer matróz szolgál. Látták azt is, hogy van 300 nagyobb hajó 8 ezer matrózzal. Látták azt is, hogy kisebb-nagyobb gályánk átlagban 45 van, és ezeken 11 ezer matróz. Látták azt is, hogy 16 ezer hajóácsunk van. [...]

Tudomást szereztek önök arról is, hogy a pénzverdében évenként egymillió arany dukátot vernek, ezüsből pedig vegyesen 20 ezer grossettót és mezzaninót [...]. Minden évben 500 ezer dukát és grossetto kerül forgalomba Szíriában és Egyiptomban, elsősorban a mi ottani telepeinken.” (*Tommaso Mocenigo velencei dózse beszéde, 1423*)

*1 amfora = 0,6 tonna

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

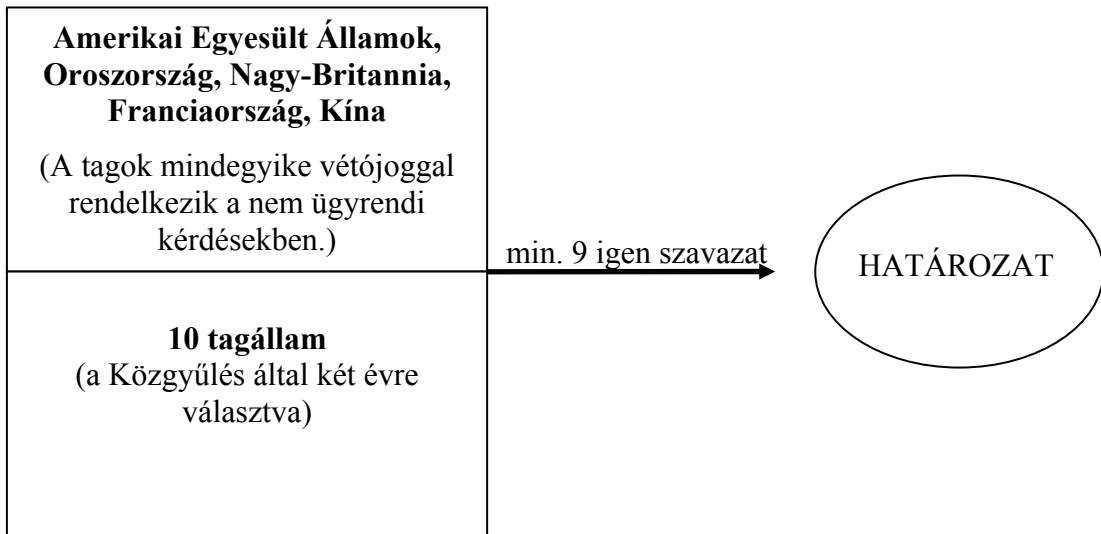
.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

14. A feladat az Egyesült Nemzetek Szervezetével kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével az ENSZ Biztonsági Tanácsának és Közgyűlésének működését! Ismertesse az ENSZ megalapításának elsődleges célját!

Az ENSZ Biztonsági Tanácsának összetétele és határozathozatali eljárása

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

15. A feladat IV. Béla uralkodásához kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével IV. Bélának a tatárjárást követő intézkedéseit!

„Magyarország összes nemesei, akiket királyi szervienseknek mondanak, alázatosan és hódolattal azt kérték tőlünk, hogy őket a Szent István királytól megállapított és elnyert szabadságukban megtartani kegyeskedjünk, hogy nekünk és a koronának annál hívebben és lelkebben szolgálhassanak, minél kegyesebb szabadságokkal ajándékozzuk meg őket.” (IV. Béla törvénye, 1267)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

16. A feladat a kora újkori magyar történelemhez kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei alapján Magyarország három részre szakadásának okait, folyamatát és következményeit (1526-1541)! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Őfelsége a király olyan súlyos anyagi helyzetben van, hogy gyakran még konyhája költségeit sem tudja fedezni, az urak viszálykodnak, a nemesség pártokra bomlott, de még ha mindnyájan összetartanának is, mit tehetnének a török ellen, amikor legegyszerűbb hadifelszerelésük sincsen meg?” (Burgio pápai követ jelentéséből, 1526. január)

„Mínt hogy pedig felséges János királynak most sem felesége, sem gyermekei nincsenek [...] beleegyezett abba, hogy halála után, még ha volna is fia, az egész magyar birodalom összes országaival, tartományaival s alávetett részeivel s a királyi jog egész teljességével mi reánk, vagy ha mi időközben meghalnánk, fiunkra szálljon és maradjon.” (Részlet a váradi egyezségről, 1538)

„Az elmúlt években Allah kegyelmével és győzedelmes kardom segítségével meghódítottam Magyarországot és fővárosát, Budát. Akkor Magyarország királyságát János királyra ruháztam, aki adófizetésre kötelezte magát érte. Halála után pedig országát fiának ajándékoztam. A szomszédos Ferdinánd is szeretett volna azonban király lenni, ezért testvérének, Károlynak szövetségével óriási hadat gyűjtött össze. Ezekkel bejött, és hatalmat szerzett magának Magyarországon, s ostrom alá vette Buda városát. Én ekkor hős vezéremet, Mehmed pasát Buda felé küldtem. Céлом tulajdonképpen az volt, hogy Budát az iszlám egyik házává tegyem, és Magyarországot birtokomba vegyem. János király fiát, ki Budában volt, megajándékoztam Erdély bánágával, Magyarországot pedig az Oszmán Birodalomhoz csatoltam.” (Szulejmán győzelmi jelentéséből, 1541)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

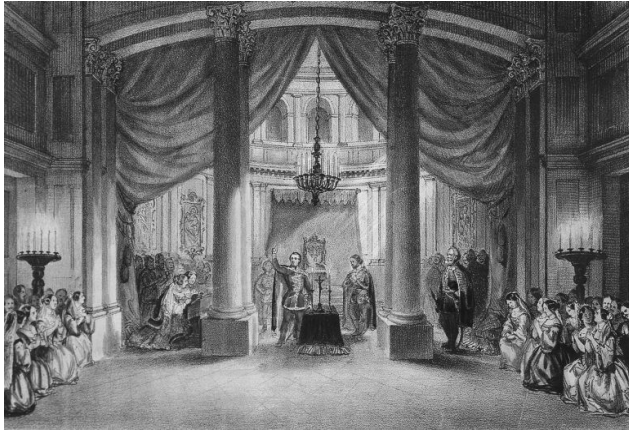
.....

.....

.....

17. A feladat a reformkor kulturális életéhez kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével, hogyan jelentkezett a nemzeti eszme a magyar kulturális életben a reformkorban! Válaszában röviden térjen ki a kérdés politikai jelentőségére és a nemzeti kultúra intézményi háttérére!

Jelenet Erkel Ferenc Hunyadi László című operájából (metszet, 1844)

Jelenet Katona József Bánk bán című művéből (metszet, 1845)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

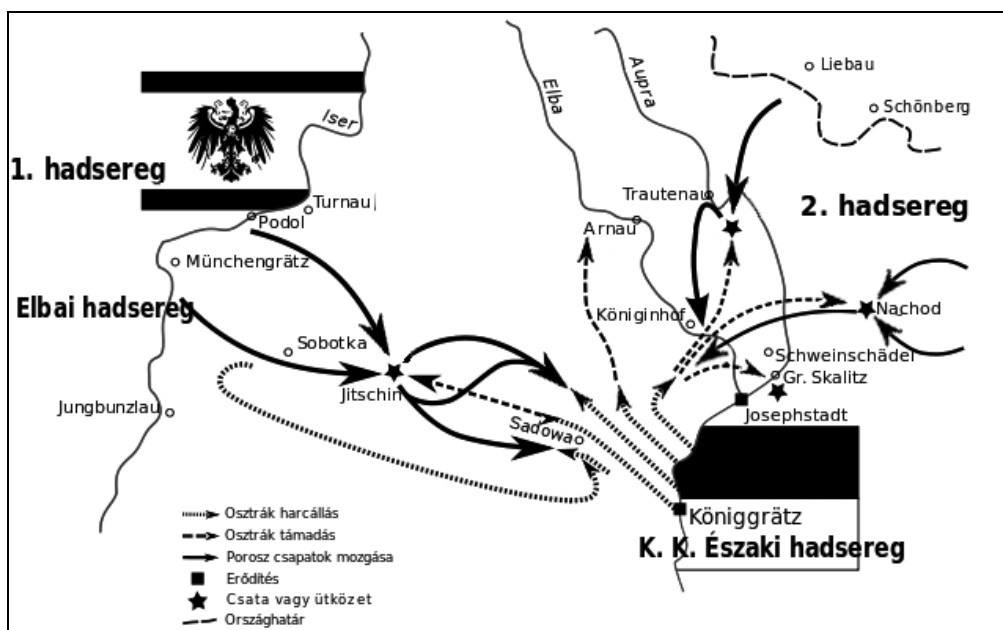
.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

18. A feladat a XIX. századi magyar történelemhez kapcsolódik. (hosszú)

Ismertesse a kiegyezés megkötésének legfontosabb kül- és belpolitikai okait és körülményeit! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Nem hozzuk mi kétségbe a birodalom szilárd fennállhatásának fontosságát. Hiszen az 1861-i országgyűlés felirata is kijelentette, hogy azt a magyar nemzet veszélyeztetni semmiképpen nem akarja. [...] Egyik cél tehát a birodalom szilárd fennállása, melyet nem kívánunk semmi más tekinteteknek alárendelni. Másik cél pedig fenntartása Magyarország alkotmányos fennállásának, jogainak, törvényeinek, melyeket a sanctio pragmatica is ünnepélyesen biztosít, s melyekből többet elvenni, mint amit a birodalom szilárd fennállhatásának biztosítása mulhatatlanul megkíván, sem jogos nem volna, sem célszerű. Párhuzamosan a magyar alkotmánnyal megfér a közös uralkodó alatt, a közös védelem mellett, a lajtántúli országok teljes alkotmányos szabadsága is. Nem állnak ezek ellentétben egymással; azt hisszük, hogy megállhatunk egymás mellett, anélkül, hogy egymást absorbeálni [elnyelni] akarnánk.” (Deák Ferenc húsvéti cikkéből, 1865)

A königgrätzi csata vázlatja

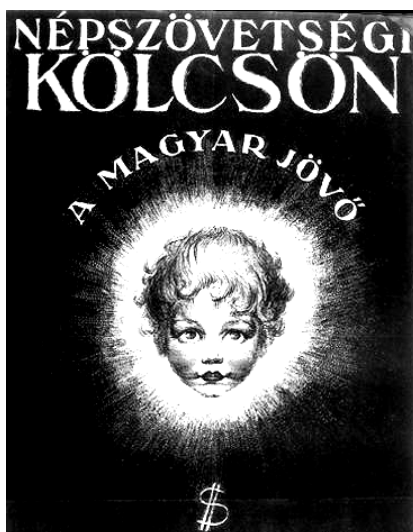

I. Ferenc József királlyá koronázása (Eduard von Engerth festménye)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	Pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	21	

19. A feladat a XX. századi magyar történelemhez kapcsolódik. (rövid)
Ismertesse a korabeli plakát és ismeretei alapján a bethleni konszolidáció alapvető gazdasági lépéseit!

Korabeli plakát részlete

Szempontok	Elérhető	Elért
	Pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	21	

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok	1. Az ókori Róma	4	
	2. Vallások	5	
	3. Középkori városfejlődés Magyarországon	4	
	4. Földrajzi felfedezések	4	
	5. Urbéri rendelet	4	
	6. Ipari forradalmak	3	
	7. Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc	4	
	8. A nagy gazdasági világválság	5	
	9. A trianoni béke társadalmi következményei	3	
	10. Rákosi- és Kádár-korszak	3	
	11. Az Európai Unió intézményei	3	
	12. Helyi önkormányzatok	3	
	I. Összesen	45	
II. Szöveges kifejtendő feladatok	13. A levantei kereskedelem	12	
	14. Az ENSZ	12	
	15. IV. Béla intézkedései a tatárjárás után	12	
	16. Magyarország három részre szakadása	21	
	17. A nemzeti eszme és a reformkori kultúra	12	
	18. A kiegyezés	21	
	19. A bethleni konszolidáció	12	
	20. Kisebbségek Magyarországon	21	
	II. Összesen	45	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma:		90	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: